Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 183. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ВЕРЕСНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 25, 1956. No. 183. VOL. LXIII.

ПРЕЗИДЕНТА НІКАРАҐВИ СОМОЗУ ПОРАНЕНО ВАЖКО В АТЕНТАТІ

ПІСЛЯ АТЕНТАТУ НА СОМОЗУ В НІКАРАҐВІ ПОЧАЛИСЬ МАСОВІ АРЕШТИ І ПРОГОЛОШЕНО ВИНЯТКОВИЙ СТАН

Манаґва. — Під час танків в Робітничому Клюбі в Леон відбувся в п'ятницю 21-го вересня вночі атентат на президента Нікараґви Анастазія Сомозу. Спричинник атентату Ріґоберто Льопез Перез, — донедавній еміґрант, поранив Сомозу важко чотирьома кулями з 38-калібрової пістолі. Переза зараз же на місці атентату застрелив один з прибічників Сомози. Після атентату проголошено в Нікараґві винятковий стан, внаслідок якого припинено свободу зборів, публічних промов й особисту свободу громадян. Поліція переводить масові арешти. Досі придержано для переслухань в справі атентату понад 200 осіб, здебільша з кіл політичної опозиції. Між придержаними є головний редактор опозиційного щоденника „Ля Преиза" Педро Хоакін Чаморро. Президента Сомозу перевезено негайно до Панами, де в шпиталі найкращі хірурги, між ними й американський лікар ген. Ліонард Гітон, що оперував в червні цього року президента Айзенгавера, перевели чотири і пів-годинну операцію, — під час якої вийнято з тіла Сомози дві кулі. Стан здоров'я Сомози задовільний, не зважаючи на те, що він має спаралізовану частинно кулею ліву ногу і що кулі з його плеча хірурги ще не вийняли. Під час масових арештів поліція придержала між іншими двох видатних політичних діячів ген. Еміліяна Чаморро, провідника консервативної партії, який був президентом Нікараґви перед Сомозою й Енока Аґвадо, засновника незалежної ліберальної партії, який під час виборів хотів перешкодити виборові Сомози на президента Нікараґви. Не зважаючи на важке поранення й операцію прозидент Сомоза не передав своїх президентських обов'язків нікому і навіть, ставши жертвою атентату і важко поранений чотирма кулями, сам особисто наказав проголосити винятковий стан. Син 60-річного Сомози, 34-літній Люіс є президентом конґресу Нікараґви і другий його син 32-річний полк. Анастазіо Сомоза, мол., є командантом Національної Ґвардії і шефом штабу летунських збройних сил Нікараґви. Обидва вони заявили після атентату, що в Нікараґві панує спокій і порядок і що немає заворушень.

Ген. А. Сомоза

Айзенгавера вітали в Айові 100,000 осіб

Дэ Мойн, Айова. — 100,000 юрба вітала президента Айзенгавера в столиці стейту Айова ,і Президент був здивований і вдоволений з цього факту. Коли юрба народу йшла на летовище, звідки Айзенгавер відлітав до столиці, Президент заявив, що ще ніколи не бачив стільки людей в місті тієї величини, що Мойн. На вулицях міста і на хідниках було стільки людей, що президентове авто з трудом їхало. Те саме було і на Стейтовій Рільничій Виставі, де Президент з'їв друге снідання в шатрі в Нютон. Вполудне Айзенгавер виголосив коротку промову та роздав нагороди фармерським чемпіонам. В другій короткій промові на летовищі Президент закликав усіх республіканців брати участь в виборах, а після того спричинив багато клопоту аґентам секретної служби, бо ходив поміж юрбу і вітався з численними людьми, подаючи їм руки. Президент у своїй промові не заторкував політичних проблем і не згадував про фармерську кризу, як цього можна було очікувати. „Мої приятелі, казав Президент, я задумую промовити до фармерів в окремій промові через кілька днів. Може багато з вас не погодиться зі мною ,але я певний в тому, що ніхто з вас не буде думати, що я дію нечесно". Президент згадував своє дитинство, проведене на фармі в тих околицях ,коли подивляв красу рівних скиб та йшов за орачем, а коли був старший, то ходив і за плугом. Айзенгавер сказав ,що хотів би дістати голоси всіх фармерів, хоч і знає, що це занадто сміливе бажання. „Та я вірю, казав Президент, що як всі ми докладніше запізнаємося з цими найважнішими під час миру фармерськими проблемами, і якщо зробимо це в американському і примирливому дусі, — то знайдемо справедливу розв'язку".

В АМЕРИЦІ

● **До Ню Йорку** прибув із Колюмбії Хавієр Перейра, який твердить, що має 167 років і є найстаршою людиною в світі. Якщо це правда, то він народився в тому році, коли відбулася інавґурація президента Вашинґтона, тобто в 1789 році. В Ню Йорку мають ствердити, чи він дійсно такий старий. Перейра заявив, що він ще раз одружився б, якби знайшов „товсту жінку, яка б його утримувала".

● **У шпиталі в Беллфлавері**, Каліфорнія, майже одночасно оперували на сліпу кишку Айзенгавера і Ніксона: 12-річного Дейвіда Айзенгавера і 15-річного Делберта Ніксона, зовсім не споріднених з республіканськими політиками — президендом і віце-президентом.

● **Д-р Олівер Мартон** заявив на зборах хеміків в Атлантик Ситі, Н. Дж., що чоловіки в ЗДА у три рази більше витрачають грошей на перфуми та всякі перфумерні вироби, як жінки. Чоловіки витрачають річно на ці предмети 250,000,000 долярів.

● **Департамент** внутрішніх справ повідомляє, що він підтримує акцію Крайового „Тижня Риби", який триватиме від 29 жовтня до 2-го листопада. Протягом того тижня вестимуть пропаґанду за те, щоб американці їли більше риб'ячого м'яса.

● **На паркані літнього дому** нюйорського посадника Роберта Ваґнера в Айліп, Лонґ Айленд, Н. Й., республіканці намалювали своє виборче гасло „Хочемо Айка". Старший лакей Ваґнера, побачивши це, дописав: „і Боба" (скорочення від „Роберта").

● **У стейті Массачусетс** на виборах переміг демократичний конґресмен Томас Дж. Лейн, який недавно вийшов із тюрми, де відбував чотиримісячну кару за фальшиві податкові зізнання. Якщо його виберуть на конґресмена, то це буде перший конґресмен, який сидів у тюрмі. І на це заноситься!

● **21-річна жінка** Мелона Пейна — Міні Ме Пейн звернулася до відповідних властей з просьбою, щоб їй дозволили відвідати в тюрмі чоловіка, який сидить за злодійство, бо ж, мовляв, не можна карати її за те, що провинився чоловік. Влада відмовила їй в її просьбі.

● **Із зоопарку** в Оклагома Сиsti втік крокодил (аліґатор) і три дні прожив на волі в сусідньому ставі, після чого його зловили і привели назад до зоопарку.

СТІВЕНСОН ОБІЦЯЄ ПОЛІПШИТИ ДОЛЮ СТАРШИХ ОСІБ

Денвер, Колорадо. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон видав 23-го вересня першу книжечку з серії книжечок про „нову Америку", в якій пропонує, щоб американський уряд зайнявся долею 15,000,000 американців, які мають більш як 65 років, і не мають потрібних прибутків, щоб жити на відповідній життьовій стопі. „Новою Америкою" називає Стівенсон ту Америку, яку він хотів би збудувати в соціяльній, економічній і політичній ділянці, коли йому вдасться прийти до влади, після перемоги в цьогорічних виборах. Пропозиції Стівенсона йдуть дальше, як про це говорилося на Демократичній Конвенції в ділянці опіки над старшими людьми. Він не обіцяє, що кожна старша особа матиме той сам прибуток, який мала під час праці, але заявляє, що буде в цьому напрямі працювати. Республіканська влада, на думку Стівенсона, замало дбала про людей старшого віку. Стівенсон не пише про те, скільки коштував би державну скарбницю його проєкт, тільки пропонує, щоб ті старші люди могли жити на тому рівні, на якому вони жили тоді, коли ще не були на емеритурі. Щоб це здійснити, він хотів би, щоб не було обмеження праці для людей старшого віку і щоб зорганізувати окрему установу, яка дбала б про добробут старших осіб; щоб змінити закон про перехід на емеритуру; щоб вишколювати старших осіб до нової праці, яку вони могли б виконувати; щоб дозволити старшим людям заробляти більші суми без втрати старечої пенсії. — 22-го вересня Стівенсон промовляв на Господарській Виставці в Нютоні, Айова, і заявив, що Республіканська партія обдурила фармерів. Він виявив свою власну фармерську програму, яка ще корисніша від тієї, що її предложили демократи на своїй конвенції. Він пропонував окремі винагороди фармерам за продані живі свині, якщо ціна на них на ринку зменшувалася б. Ця обіцянка Стівенсона важлива і принадлива для фармерів із Середнього Заходу, бо там найбільше кормлять свиней кукурудзою, якої там багато вирощують. Стівенсона вітала менша юрба від тієї, яка попереднього дня вітала Айзенгавера, але преса підкреслює, що Стівенсона оплескували з більшим ентузіязмом. Ті великі юрби народу під час присутности Айзенгавера і Стівенсона свідчать про те, що виборці цього року цікавляться виборами. Стівенсон гостро атакував президента Айзенгавера, твердити, що його уряд спричинив ,фармерську депресію'.

Ніксон передбачає 4-денний тиждень праці

Колорадо Спрінґс, Колорадо. — Віце-президент Ричард М. Ніксон закінчив свій перший тиждень виборчої кампанії промовою в Колорадо Спрінґс, в якій заявив, що в „недалекій майбутності американські робітники можуть працювати тільки по чотири дні в тижні, і тоді кожна американська родина зможе зажити повним родинним життям. Ніксон сказав, що це може статися тоді, коли продовжуватиметься економічна політика уряду тієї самої Республіканської партії. „Це не є тільки пусті мрії, казав віце-президент, це будування на тих осягах, які ми здобули під час останніх чотирьох років. Наша надія, подвоїти життєву стопу впродовж найближчих десятьох років." Щоб це осягнути, — треба: 1. Зліквідувати всяку дискримінацію в ділянці економіки ЗДА. — 2. Відкинути партійну ненависть і клясову боротьбу, якої прихильниками є демократи. — 3. Використати всі наукові і технічні сили, щоб найважливішу працю виконували не людські руки, тільки машини і електронічні винаходи. Економічну політику Адлея Е. Стівенсона, казав Ніксон, диктують „деякі робітничі провідники, політикани та інтелектуальні дорадники з організації „Американці для Демократичної Акції".

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ДЖЕРЗІ СИТІ БУДУЄ НОВИЙ НАРОДНИЙ ДІМ

Джерзі Сиτі, Н. Дж. — Місцева Українська Громада, що — як заявив один із промовців на вічу минулої неділі — була „колискою Американської України та до сьогодні залишається її моральною столицею", будує новий, величавий народний дім, коштом приблизно двох соток тисяч долярів. У цій справі відбулось в неділю, 23-го вересня, в залі одної із місцевих публічних шкіл, всенародне віче, в результаті якого складено і задекляровано тисячі, потрібних ще для будови, фондів. Місцева Громада мала свій модерний Народний Дім при Фліт вулиці, але минулого року місто відкупило цю площу, на якій був збудований дім, для своїх мешканево - будівельних проєктів. Тим часом, Управа Народного Дому, яку очолює п. Михайло Тизьо, придбала нову площу та вже приготовила нові пляни для здвигнення нового, величавого Народного Дому, який відповідав би збільшеним потребам Громади. Врочисте покладення угольного каменя під нову будову відбулось минулого тижня. Для завершення будови потрібно ще приблизно 100 тисяч долярів і саме в цій справі відбулось віче минулої неділі. Віче, яке започатковано американським національним гимном у виконанні місцевої духової оркестри „Сурма", відкрив молитвою та коротким вступним словом всч. о. монсіньйор Й. Баца, парох місцевої української католицької церкви св. ап. Питра і Павла. Проводив вічем, представлений головою Народного Дому, п. М. Тизьом, камішенер адв. Марсел Ваґнер, один з головних промоторів будови нового Дому та місцевого громадського життя взагалі. Від імені повітових властей виголосив коротку промову повітовий супервайзор п. Дж. Діґен, а від імені міста та його посадника промовляв заступник посадника Беррі, п. Кіллін. Обидва вони висловлювали гордість повіту і міста із своїх громадян українського роду. Із дальшими промовами виступали ред. А. Драган, о. Вол. Сірко, сотрудник місцевої української католицької парафії, який, подібно як і о. монсіньйор Баца та інші промовці, пригадував, що в громаді рівночасно ведеться збірка фондів на будову нової церкви і приходства та що і церква і народний дім найбільш потрібні для громади. Далі промовляли голова місцевого Відділу і громади п. А. Шаран, п. Я. Ґавур, що говорив від імені новоприбулих, п. Колодій промовляв від кредитівки „Самопоміч", п. Василь Гіль від тих давніх поселенців, що впродовж 40 років оце вже втретє будують в громаді Народний Дім, а п. Ів. Кавочка та архітект давали точніші вияснення щодо плянів нового дому. Коротко промовляв ще проф. Савчук, а п. М. Петришин прочитав довгу листу 100-долярових пожертв від членів Управи Н. Дому, а після віча, яке закінчено відіграниям українського національного гимну, багато з приявних склали готівкою 100 і більше долярові пожертви, а інші деклярували відповідні суми. До пожертв кожночасно заохочував голова віча адв. Ваґнер, що теж представляв промовців. Опісля відбулась ще товариська зустріч і прийняття в одному з місцевих демократичних Клюбів.

У ЛОНДОНІ СТВОРЕНО ОРГАНІЗАЦІЮ КОРИСТУВАЧІВ КАНАЛУ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС ВЕРНУВШИСЬ ДО ЗДА, ВИСЛОВИВ ВДОВОЛЕННЯ ВИСЛІДАМИ КОНФЕРЕНЦІЇ. — У ФРАНЦІЇ НЕВДОВОЛЕНІ З ЗАНАДТО М'ЯКОЇ ПОВЕДІНКИ СУПРОТИ ЄГИПТУ

Вашинґтон. — Друга Лондонська конференція у справі Суезького конфлікту закінчилась в минулу суботу 22 вересня новою маніфестацією одностайности всіх 18-х держав, що їх кораблі разом становлять понад 90% всіх користувачів Суезького каналу. Проголошено спільний комунікат, в якому стверджено, що підставою до тривкого порозуміння з Єгиптом є той проєкт першої Лондонської конференції (про інтернаціональне управління Суезьким каналом), що його відкинув був єгипетський президент, при чому у тому комунікаті підкреслюється факт, що Нассер не зголосив був з свого боку ніякого контр-проєкту. Всі учасники Лондонської конференції відкинули пропозицію Нассера, щоб скликати нову конференцію понад 40 держав. Комунікат стверджує заснування нової організації під назвою Ассоціяція Користувачів Суезького Каналу (СКЮА), з тим застереженням, що спершу всі уряди мусять вирішити справу приналежности туди. Пакістанський представник на конференції висловив сумнів, чи Пакістан приступить туди. Також представник Франції, міністер закордонних справ Піно спершу взагалі не хотів підписати навіть спільного комунікату, невдоволений значним зглідненням первісного проєкту названої організації. Скликана на надзвичайне засідання французька рада міністрів вправді погодилась приступити до СКЮА ,але з застереженням „свобідної руки для власної акції", в залежності від дальшого ходу подій. Нова організація мала б почати діяти від 1 жовтня ц. р. і для реалізації того проєкту в подробицях Англія організує третю Лондонську конференцію користувачів каналу. Державний секретар Доллес, вернувшись з Лондону до Вашинґтону у суботу ніччю, оприлюднив комунікат, в якому висловлює своє велике вдоволення з вислідів Лондонської конференції. Він підкреслив, що „двері для мирної і справедливої розв'язки широко відчинені, якщо тільки Єгипет хоче скористати з такої дороги". Доллес твердить, що покликана в Лондоні до життя нова організація „не тільки допоможе своїм членам у проводженні їх кораблів каналом, але віддасть послуги Об'єднаним Націям у винайденні тимчасової розв'язки".

Варшава признає, що в Познані не було „чужої провокації"

Варшава. — Проголошено офіційно, що 27 вересня почнеться публічна розправа проти учасників протиурядових демонстрацій у Познані з 28 червня ц. р. У цій першій розправі судитимуть 27 осіб, в тому числі три особи за вбивство аґента тайної поліції — Зигмунта Іздебного. Інші оскаржені за напад на поліційну станцію і пограбування зброї, інші знову за інші насильницькі акти. В офіційному повідомленні кажеться про те, що не судитимуть страйкарів познанських фабрик, а тільки винуватців заворушень, в яких разом згинуло тоді 53 особи а кількасот було ранених. В офіційному проголошенні стверджується, що слідство не виказало ніякої „закордонної провокації", зате, мовляв, у демонстраціях взяли участь також різні „хуліґани й асоціяльні елементи". У в'язницях перебувають ще 154 особи, з-поміж 300, які були тоді арештовані. Чи і коли відбудуться проти них дальші розправи — покищо не сказано. На тій судовій розправі зможуть бути приявні тільки ті чужі кореспонденти, які постійно перебувають у Варшаві. Ніяких інших закордонних свідків на розправу не допустять.

Роман Ґнип звільнений з в'язниці

Як повідомляє „Шлях Перемоги" (Мюнхен) з 23 вересня ц. р., один з трьох українців, засуджених американським судом за побиття Гулая, „вождя" т. зв. федералістів", вийшов 18 серпня на волю. Він так само, як Микола Литвин і Григирій Ципера, був засуджений на 7 років ув'язнення і сидів від листопада 1951 р. в тюрмі. Там захворів він на туберкульозу легенів і в березні 1953 року був переведений до в'язничої санаторії в Байройті, де перебував до березня 1954 року. Звідтіля перейшов знову до в'язниці в Байройті і там залишився аж до остаточного звільнення. Романа Ґнипа звільнено (за вироком суду мусів би сидіти до 1958 року) „за добру поведінку". До 1958 року він не може залишити Німеччини, а також не має права виїздити без дозволу міністерства юстиції поза терен Баварії. Це дещо утруднює його влаштування на працю, хоч тепер він, властиво, непрацездатний, з огляду на лікувальний процес. Покищо Роман Ґнип замешкав в Мюнхені. Микола Литвин Ципера, як говорить Р. Ґнип, повинні вийти на волю 10 жовтня ц. р.

„УКРАЇНА СЬОГОДНІ" — ТЕМОЮ ПЕРШОЇ ВИСОКОШКІЛЬНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СУСТА

Союзівка, Кергонксон. — Упродовж минулої суботи і неділі, 22 і 23-го вересня, на цій оселі УНСоюзу відбулася перша високошкільна конференція, яку влаштував Союз Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) при співпраці НТШ і УВАН та метою якої була „Україна сьогодні". Конференцію відкрив і нею проводив п. Олег Федишин, як предсідник, а йому допомагали п. Мирослава Томоруґ, як заступниця, і п. Анна Затовська, як секретарка. Від Союзівки вітав коротко приявних п. Данило Слободян, адміністратор оселі. На початку конференції прочитано надіслані з Німеччини доповіді проф. Гловінського (читав п. З. Кравець) та п. Кошелівця (читав п. Бойчук) на підсовєтські високошкільні теми. Свої доповіді особисто читали п. Голуб (про українську підсовєтську державність), д-р Фединський (про жахливу втрату населення в Україні та СССР) і проф. Замша (про сучасну економіку України). — Після кожної доповіді відбувалась дискусія. Доповіді і дискусія заторкували цілість найсуттєвіших проблем сучасної, поневоленої України. Із коротким словом виступали гол. предс. п. Д. Галичин та редактор „Свободи" А. Драган. СУСТА рішений продовжувати подібні конференції і чергова з них відбудеться в червні наступного року, в рямках конґресу СУСТА.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН РОЗГЛЯДАТИМЕ СПРАВУ СУЕЗУ

О'бєднані Нації. — Англійський і французький репрезентанти при Об'єднаних Націях склали на руки голови Ради Безпеки ОН, кубинського представника Емілія Нунеза-Портуандо, спільного листа, в якому вони, покликавшись на ноту Франції і Англії з 12 вересня ц. р., просять скликати на середу 26 вересня Раду Безпеки для ситуації, створеної „односторонньою акцією єгипетського уряду, щоб закінчити систему міжнародного управління Суезьким каналом, яка була затверджена і доповнена конвенцією в справі Суезького каналу з 188 року.". У тому листі англійський і французький уряди не пояснюють ближче цієї справи, а покликуються тільки, як сказано, на свого листа з 12 вересня ц. р., в якому вони звертали увагу Об'єднаних Націй на небезпечну для миру ситуацію, що настала внаслідку націоналізації Компанії Суезького каналу єгипетським урядом. Державний секретар Доллес — пояснюють часописи — був проти того, щоб формально зголошувати скаргу до Ради Безпеки, ще поки оформлено Асоціяцію користувачів Суезького каналу, що — практично — може статись щойно коло половини жовтня. Також Франція не квапилась з передачею справи Раді Безпеки, не вірючи в практичну доцільність цієї акції, але настояла на цьому Англія. Прем'єр Іден, мовляв, уважає, що коли справа знаходитиметься в Раді Безпеки, тоді найкраще можна буде перевірити добру чи злу волю єгипетського президента Нассера; в міжчасі, мовляв, оформиться Асоціяцію користувачів каналу і Нассер не зможе опертись натискові з різних сторін. Якщо ж він відкидатиме далі порозуміння на базі, яка заґарантувала б, що рух кораблів по Суезькому каналі не буде залежний виключно від гумору єгипетського президента, тоді Англія і Франція матимуть „вільну руку". Це потвердив також державний секретар Доллес, який в інтервю в телевізійній програмі Нешенел Бродкестінґ Компані в неділю 23 ц. м. заявив, що „не можна сподіватися щоб вічно домагатися від держав, щоби вони зреклися засобу сили", якщо Єгипет не прийме „розв'язки" згідно з принципами справедливости і міжнародного права". На наради Ради Безпеки прибудуть міністри закордонних справ Англії і Франції, Ллойд і Піно, але їх не не буде на першому засіданні в середу, бо якраз тоді відбуватимуться наради прем'єрів і міністрів закордонних справ Англії і Франції у Парижі. Французький прем'єр Молле нарікав у промові, яку виголосив в останню неділю в Лен, вугільному центрі в північній Франції, — на брак повної згоди веред союзників Франції: тому, що він підкреслював існування такої згоди між Англією і Францією, а промовчував ЗДА, то — за одностайним стверджуванням преси — він мав на увазі опозицію державного секретаря Доллеса проти „твердих способів", що їх рекомендувала Франція у відношенні до Єгипту.

Московські комуністи знову невдоволені Тітом

Москва. — В тому самому часі, коли „колективний диктатор" Нікіта Хрущов перебуває на „приватних відвідинах" в юґославського диктатора Йосифа Тіта, в західній пресі появилась сенсаційна вістка, що Центральний Комітет компартії СССР розіслав партійним клітинам в СССР циркуляр, в якому ЦК компартії висловлюється з найбільшим критицизмом про Тіта. Тітовська „Юґославська Ліґа комуністів" представлена, мовляв, у тому комунікаті ЦК московських комуністів, як насправді „ліва", але не комуністична партія. Юґославські комуністи — твердять їхні московські побратими — не є дійсними марксистами-ленінцями, а радше лівими соціялістами. Західні коментатори приписують велике значення тому комунікатові московських комуністів, як доказові, що на Центральному Комітеті партії СССР Хрущов і Булґанін програли, коли річ іде про становище до Тіта. Речником антитітовської групи є — за твердженням закордонних обсерваторів у Москву — В'ячеслав Молотов, який був одним з авторів виключення Юґославії з Комінформу в 1948 році. Він противився політиці Хрущова, що в минулому році поїхав був до Београду, щоб годитися з Тітом. Добровільно, чи під натиском збоку Хрущова, Молотов зрікся посту міністра закордонних справ напередодні ревізити Тіта в Москві, але не припинив закулісової компанії проти Тіта. Його підтримують Суслов та інші впливові члени ЦК компартії. Як головний закид проти Тіта підноситься його вплив на інші сателітські держави, щоб вони „усамостійнювались" від Москви. Це, мовляв, головна вина Тіта — теперішній „ліберальний" курс у Польщі, який нібито підкреслює незалежність варшавського режиму від Москви. Хрущов, твердять західні часописи, поїхав тепер до Тіта не так, щоб зіпсувати до решти опінію про Тіта в очах Заходу, як радше про те, щоб направити напружені відносини між московськими і юґославськими комуністами.

В СВІТІ

● **В обширі** Суезького каналу єгипетські частини важкої артилерії обсадили обидва береги каналу. Повідомив про це капітан японського вантажного корабля, що вернувся до Японії, проплившии Суезьким каналом.

● **Англійський уряд** рішив зробити гарний жест в сторону Голляндії і допомогти їй побільшити кількість лососів у голляндських водах, що значно зменшилась за останньої війни. Лососів, що появляються біля англійських берегів, ловлять, пакують в сухий лід, перевозять на летовище під Лондоном, а відтіль літаками везуть до берегів Голляндії і скидають в море. Вони буцімто легко переносять таку операцію.

● **У Східньому Пакістані** скасовано т. зв. акт публічної безпеки, себто закон, який дозволяв притримувати у в'язниці без суду особи, заарештовані з різних причин. На цій основі негайно випущено на волю 54 політичних в'язнів.

● **У Південній Африці** в останній хвилині викрито плянований замах на „Блакитний потяг", — найбільш люксусовий швидкий потяг у тій країні, що відбуває рейси між Йоганнісбурґом і Кейптавном. Невідомі змовники наставили вилиці на закруті колії в такий спосіб, що потяг, їдучи з великою швидкістю, мусів би вискочити з рейок у провалля.

● **Московський балет** „Большого Театру", який мав виступити в Лондоні на відкритті осінньо - зимового сезону в оперовому театрі Ковент Гарден 3 жовтня ц. р. (при чому всі квитки були вже розпродані), відкликав свій виступ з тої причини, що досі ще неполаднано справу з 210-фунтовою 27-річною „легкоатлеткою" Ніною Пономарьовою, яка вкрала була 30 серпня в лондонській крамниці 5 дешевих беретів. Тому, що вона не явилась на судову розправу, видано наказ заарештувати її. Большевики з престижевих причин хочуть примусити англійський уряд анулювати цей наказ, а уряд повторює незрозумілу для большевиків „диковину", що він не має права втручатися в справи незалежного суду. Пономарьова все ще переховується десь у Лондоні, в совєтській амбасаді або в когось з „дипломатів".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АТОМ ДЛЯ МИРУ

Атом для миру — це гасло, під яким саме тепер відбуваються в Об'єднаних Націях у Ню Йорку наради представників 81-ої країни світу, включно з деякими країнами, які не є членами ОН, або які, як Західня Німеччина, Південна Корея чи В'єтнам, поділені комуністичною залізною заслоною. Ця конференція відбувається з ініціятиви першої і найбільшої атомової потуги — З'єдинених Держав Америки, стисліше з ініціятиви президента Айзенгавера, який ще три роки тому, 8-го грудня 1953 року, запропонував створити міжнародну агенцію ,яка б розглянула і перевела у життя можливості використання ядрової енергії для мирних цілей. „Цього не досить, — говорив тоді президент Айзенгавер, — забрати цю зброю з рук вояків; її треба дати в руки тим, що знатимуть, як зняти з неї військовий футляр та пристосувати її до мистецтва миру".

Це й мало б бути ціллю агенції, для створення якої відбуваються теперішні наради. Луїс Л. Стравс, голова Комісії Атомової Енергії ЗДА, передаючи учасникам наради привітання від президента Айзенгавера, означив їх ціль, як „дар добродійного атома". Бо й справді, визволена людиною енергія того самого атома, що вбрана у форму бомби і супербомби є сьогодні маривом найбільшої загрози для людства, його існування та його цивілізації, може стати найбільшим добродійством для того ж людства і його розвитку.

Очевидно, що на цій конференції всі говорять у першу чергу про мир, але напевно не всі про нього думають. Не думають про мир совєтські представники, усі дотеперішні заходи яких були скеровані на те, щоб заборонити атомову зброю, але тільки для Заходу, щоб завести контролю тієї зброї, але теж тільки для Заходу. Бо саме атомова потуга Америки є сьогодні чи не головною перешкодою в здійсненні головної мети червоної Москви: її походу на підбій світу.

Тим то й над теперішньою конференцією для створення організації, що могла б використати „дар добродійного атома" на користь людства, висить те саме мариво комуно-московського деструктивізму, диверсії і загрози, яке висить над усіми найшляхетнішими починами втомленого і спрагненого миру та спокою людства. Того марива не позбутись жадними конференціями, жадними обіцянками і жадними добрими ділами, якщо вони не будуть попереджені тим найліпшим з добрих діл, що ним була б для мільйонів поневолених народів та й для всього світу остаточна ліквідація неволі, тиранії і агресії на землі.

ЖЕРТВИ ФАНТАЗІЇ

Уже два рази „Свобода" звертала увагу нашого суспільства на фантазії редактора нюйоркського „Нового Русского Слова" щодо „успіхів" російського представника Л. Л. Ніколаєвського в Республіканській партії. У статті п. В. С-ка „Творча фантазія", надрукованій у числі з 13-го вересня, звернено на це увагу легкими натяками, а в редакційній статті „Фантазії і факти", надрукованій в числі з 20-го вересня, зіставлено з перевіреними фактами і безсумнівно доказано, що це справді тільки фантазії і мрії.

Тим часом виходить на диво, що деякі українські газети, хоч повинні знати і знають фантазійні нахили наших сусідів, залюбки беруть їхні фантазії за добру монету і роблять з них свої далекойдучі політичні висновки. За мюнхенським „Українським Самостійником", що зреферував ці російські фантазії як дійсність у кореспонденції свого філадельфійського дописувача, тепер також мюнхенський „Шлях Перемоги" трактує їх серйозно, протиставить їм свої аргументи і робить відважні висновки на тему американської політики. Для них, чомусь, мають меншу вартість повідомлення та коментарі американської і української американської преси про виступи і досягнення представників УКК в обидвох партіях та на їх конвенціях, натомість вони волі ють приймати за правду російські фантазії і будувати на них свої політичні висновки. Справжні жертви чужої фантазії.

У ВЛАСНІЙ СПРАВІ

Саме тепер висилається на адреси всіх передплатників „Свободи" листи Екзекутивного Комітету УНСоюзу в справі схваленої минулою конвенцією УНС вже третьої з черги жовтневої кампанії збірки фондів на дитячий журнал „Веселка" та на пресовий фонд „Свободи". Одномісячну кампанію в газеті почнемо, згідно з традицією, з початком жовтня, але вже тепер запрошуємо наших передплатників, читачів, усіх членів УНСоюзу та всіх наших громадян, щоб серед своїх власних зайнять і клопотів, віддали дещо уваги і тому листові, познайомились з ним основно і відповідно на нього зареагували. Справа бо дуже важлива, а від нашої постави до неї може у великій мірі залежати майбутнє нашої спільноти.

ПУБЛІКА, ВИБОРИ Й ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА

Уся теперішня виборча кампанія в Америці крутиться довкола двох слів, висунених як основне гасло Республіканської партії, що перебуває при владі, — „мир і добробут": республіканці боронять твердження, що дійсно закріплено за останніх три роки у світі мир та піднесено добробут до висоти, якої це в Америці не було, а демократи заперечують одне й друге. Проте, на першому місці цього короткого гасла стоїть таки закордонно-політичне гасло миру. У ньому, правда, вміщується обіцянка виборцям, що американські сини, чоловіки й батьки не підуть на смерть та каліцтво на закордонних бойовищах і що американські міста не обернуться на румовища, що присиплять мільйони їхніх мешканців. Але, в цьому одному короткому слові „мир" вміщується ще й синтеза актуальної американської закордонної політики. І власне в цьому пункті найбільше збігаються погляди на закордонну політику попередньої демократичної й теперішньої республіканської адміністрації. Демократична партія може побивати республіканців закидами кепської закордонно-політичної тактики в окремих справах, як ось, напр., у справі становища до Югославії Тіта чи обіцянки допомоги Єгиптові в будові Асванської греблі і потім відкликання тієї обіцянки в престижево дуже прикрий для Єгипту спосіб та без всебічного умотивування такої зміни. Але, коли йде про головні напрямні американської закордонної політики, то ніде двопартійна система так яскраво не виявилась, як у притяганні колишнім президентом Труманом до спеціяльних місій власне республіканця Джана Фостера Доллеса та у тісній співпраці президента Айзенгавера з головою сенатської комісії для закордонних зв'язків, демократом Волтером Джорджом. Коли на внутрішньому відтинку не здійснилась пересторога демократів про те, що прихід республіканців до влади означатиме небезпеку нової депресії, то на закордонному відтинку не здійснилось застрашування з одного боку ізоляціонізмом „правих" республіканців, а з другого інтервенціонізмом якоїсь військової групи, яка нібито могла б скластися біля Білого Дому, коли замешкає в ньому генерал. Речник правого крила Республіканської партії, віцепрезидент Ричард М. Ніксон, як також сам Дж. Ф. Доллес, таврували у своїх промовах як „аморальний" — невтралізм різних країн у світі, і цим яскраво заперечили здогадний ізоляціонізм своєї партії. Водночас саме Д. Д. Айзенгавер спротивився збройній інтервенції в Індо-Китаї під час трагічних днів фортеці Дієнбієнфу, спротивився бльокаді китайських берегів, так само, як не хоче тепер допустити до воєнної кампанії Англії і Франції проти Єгипту за Суез.

Проте, виборче гасло „мир", хоч може й задовольняє масу виборців, не вичерпує закордонно-політичної проблематики ЗДА. Підхопивши нитку закордонної політики демократичної адміністрації в 1952-му році, республіканська адміністрація зберегла й розбудувала військово-політичні союзи, оперті на принципі колективної безпеки західнього світу. Крім того, вона далі вела й розбудовувала закордонну допомогу різним країнам у світі, в першу чергу союзникам. Однак, лихо в тому, що ситуація з 1952 року значно змінилася. У 1952 році світ загруз по вуха у холодній війні, для якої прикметними були вічні воєнні погрози збоку большевиків та агресивна тактика міжнародного комунізму в усіх частинах світу. У тій ситуації Республіканська партія проголосила була гасло визволення уярмлених народів. Це гасло залишилось на папері, зате у широкому світі, замість конфліктів на тлі комуністичної агресії (війни в Кореї й Індо-Китаї, провокаційна політика СССР в середній Европі, авантюра прокомуністичного уряду в Гватемалі, воєнні погрози комуністичного Китаю), виринули такі конкретні міжнародні спори, рясно скроплювані кров'ю: конфлікт між Англією і Грецією в справі Кипру і війна Франції з самостійницьким рухом в Альжирі, покищо безкровний, але крикрий конфлікт між Англією і самостійницьким рухом в Сінгапурі та супроводжений побренькуванням шаблі конфлікт в зв'язку з Суезом. Водночас Москва перейшла з ролі гамірливого безпосереднього агресора до ролі інтригана і „того третього", який спритно хапає каштани з вогню, що його розпалили, з одного боку, відроджений націоналізм недавніх колоніяльних народів, а з другого — залишки колоніяльного традиціоналізму в закордонній політиці Англії і Франції. В закордонній політиці ЗДА, як лідер вільного світу, повинні, з одного боку, стежити далі за небезпечною тактикою Москви, яка не вирекласяся основної політичної цілі — опанування всього світу, а з другого боку — зберігати єдність з найближчими своїми союзниками, які не роблять чести Америці своїми колоніяльними традиціями, що знаходять відгук в їх актуальній політиці.

Коли ж ситуація в 1956 році не є та сама, то й політика мусить бути інша. Призначення згаданого сенатора В. Джорджа спеціяльним репрезентантом ЗДА при НАТО, гонорування в ЗДА індонезійського президента Сукарна й запрошення прибути до ЗДА індійського прем'єра Неру (обидва — невтралісти), разом із призначенням в особі Гаролда Стассена окремого члена уряду в справах міжнародного роззброєння, — всі ці акти вказують на шукання шляхів нової тактики в закордонній політиці. Однак, сама американська преса підкреслює, що це тільки познаки розуміння у Вашингтоні, що 1952-ий і 1956-ий роки — інші. Небезпека від комуни та сама, але часи інші й методи мусять бути інші. Тому, чи виграє вибори Айзенгавер чи Стівенсон — мусить прийти зміна тактики в закордонній політиці ЗДА.

Мілена Рудницька

ДВІ ОКУПАЦІЇ ЛЬВОВА

З місяцем вереснем зв'язані роковини двох історичних дат, що символізують похід російського імперіялізму на Західню Україну: 3-го вересня 1914 р. царські війська зайняли місто Львів — 22-го вересня 1939 р. вступила до Львова червона армія. На відстані одного чвертьсторіччя західньоукраїнські землі, що ніколи раніше впродовж своєї тисячолітньої історії не були в державній симбіозі з московськими, стали двічі першою жертвою російської експансії на Захід. Одного і другого разу, і в 1914-му і в 1939-му році, окупація західньоукраїнської столиці була немов увертюрою до світової пожежі.

Під гаслом визволення „Під'яремної Руси" і її об'єднання з Росією відбулася окупація Галицької Землі царською армією. Маніфест головнокомандувача російських військ, Миколи Миколайовича, „До русского народу Австрії", не залишав жадних сумнівів щодо цілей царської політики. Царський уряд не визнавав окремішности української нації: для нього українці — це було тільки одно з русских племен. Щоправда, російські завойовники, хотячи, мабуть, прихилити до себе симпатії українського населення, посилалися в маніфесті на історичну традицію Галичини, називаючи її „спадщиною Володимира Святого, землею Ярослава Осмомисла, князів Данила й Романа". Але головний наголос маніфесту був поставлений на необхідності „закінчити діло великого князя Івана Калити", московського „собирателя" русских земель. Микола Миколайович закликав галичан скинути австрійське ярмо, щоб „підняти прапор єдиної, великої і нероздільної Росії".

Логічним висновком тези про „єдність російського народу" була окупаційна політика царської влади в Галичині. Генерал-губернатор Галичини, граф Бобринський, переводив курс безпардонної русифікації всього публічного життя Галицької України. Ліквідація українського шкільництва, заборона українського друкованого слова, нищення українських громадських установ, переслідування Української Католицької Церкви — ось засоби, що ними російська імперія намагалася розправитись з тодішнім українським П'ємонтом, здушити українську національно-державну думку, зліквідувати раз назавжди українську проблему. Ув'язнення митрополита Шептицького в його святоюрській палаті й ув'язнення Михайла Грушевського в його літній оселі на Гуцульщині та вивіз обох цих особистостей в глибину Росії були символами безпощадної боротьби царського режиму з українством.

Інша була політична дійсність восени 1939 року і з іншими гаслами вступили на західньоукраїнські землі совєтські війська. Бо впродовж 25 років, що ділили другу світову війну від першої, сталися такі факти, як Берестейський мир, національна революція над Дніпром, Листопад 1918 року в Галичині, період української державности. За українську національно-державну ідею пролилися між 1914-им і 1939-им роком ріки крови... Фактом теж було існування номінально незалежної Української Радянської Республіки. Могутній потенціял національно-державної свідомости західніх українців не був для большевиків таємницею. Тож абсурдом було б, в обличчі тих фактів, проголошувати гасла об'єднання Західньої України з єдиною неділимою Росією. Фразеологію треба було змінити, але чи змінилася суть справи?

В летючках, за підписом командувача українського фронту С. Тимошенка, що їх большевики, переходячи річку Збруч, розкидали з літаків, говорилося про „визволення єдинокровних братів від національного безправ'я і гніту польських панів". Сполука національних і соціяльних кличів мала приспати чуйність населення західньоукраїнських земель. Головний наголос поставлено у відозвах на „єдинокровності", на гаслі об'єднання українських земель, бо ж визволення з польського гніту, внаслідок упадку Польщі, було вже доконаним фактом. Але магічне слово „соборність", віковічна мрія західніх українців, туга довгих століть, мало гіпнотичну силу.

Короткий „українізаційний" період большевицької окупації міг збаламутити менш критичних громадян. Українські вивіски на урядових установах і на крамницях, написи українською мовою на рогах вулиць і на орієнтаційних таблицях тішили українське око, стужене за зовнішніми ознаками національного характеру Львова. Але найбільше вхопила всіх за серце українська школа. Після знищення українського шкільництва Версальською Польщею, вона мала на західньоукраїнське громадянство такий магічний вплив, що воно в перший момент за її національною формою забуло про її московсько-комуністичний зміст. Забуло, або вірніше: не розуміло дійсности. Почало розуміти щойно згодом, коли пізнало диковинні порядки в школі, большевицьку пропаганду, московське верховодство, шпіонаж, коли до школи впровадили російську мову, коли почалися арешти молоді. „Національна формою" школа служила цілям російсько-совєтської імперії.

Всі галузі культурного життя Західньої України мали стати, подібно як шкільництво, „національні формою, інтернаціональні змістом". На практиці ця формула зводилася до нищення, як „буржуазних", українських культурних надбань. Українські громадські установи, українська преса й видавництва, українська наука й література перестали існувати. На їх місце насаджувано чужу українському духові „пролетарську" культуру, що ґльорифікувала панросійський комуністичний режим і пропаґувала панросійську комуністичну ідеологію.

Державною мовою в усіх урядах, за законом, була українська, але українцеві не вільно було заявити, що він

(Закінчення на стор. 3-ій)

75-РІЧЧЯ ГЕН. М. КАПУСТЯНСЬКОГО

Останніми місяцями в різних осередках української еміграції в Европі й Америці, зокрема в націоналістичних колах, відзначувано 75-річчя генерал-хорунжого Миколи Капустянського, видатного українського військовика і дослідника воєнної історії і стратегії.

Народився Микола Капустянський у священичій родині в селі Чумаки на Дніпропетровщині. Ще з молодих років цікавився воєнною справою і, закінчивши середню школу в Дніпропетровську, зголосився добровольцем до армії, з якої після року служби перейшов як підстаршина до військової школи в Одесі. Школу закінчив з ранґою підпоручника в 1904 році і з вибухом російсько-японської війни зголосився до фронтової служби. По закінченні війни відбував далі службу у Вильні на Литві, аж доки не добився прийняття до Воєнної Академії Генерального Штабу у Петербурзі, закінчивши яку в 1912 році, увійшов до корпусу штабових старшин російської армії і став викладачем військової тактики в офіцерській школі у Вильні. В 1914 році, як тільки почалася війна, Капустянський в ранзі капітана ген.-штабу бере участь в боях з німцями й австрійцями і добивається 1916 року ранґи підполковника, а в 1916 щоці стає начальником штабу однієї з піхотних дивізій. На цьому пості і вже в ранзі полковника зустрічає він прихід революції.

Свідомий українських воєнних традицій і з добрим військовим вишколом та знанням, молодий полковник ген.-штабу зголосився влітку 1917 року до Української Центральної Ради для допомоги в творенні українського війська. В серпні цього ж року він стає начальником штабу 1-ої дивізії зукраїнізованого 1-го українського корпусу і з початком 1918 року начальником штабу південно-західнього фронту. З квітня 1918 року переймає пост начальника оперативного відділу штабу Дійової Армії і водночас керує працями Воєнно-Наукового Комітету при штабі українських збройних сил. Восени 1918 року, з доручення Симона Петлюри, стає помічником першого квартирмайстра і потім, уже в 1919 році, генерал-квартирмайстром Української Дійової Армії. В 1920 році, підвищений до ранґи генерал-хорунжого, діє як зв'язковий української армії при головному штабі польської армії під командою Пілсудського, обороняючи де тільки можливо українську сторону від польських встрявань і виступаючи проти недотримування поляками умов Варшавського договору. В квітні 1921 року з доручення Гол. Отамана С. Петлюри виїжджає в складі військової делеґації до Румунії для переговорів у справі створення українсько-польсько-румунського фронту проти большевиків.

Переїхавши після закінчення війни на еміґрацію, починає працювати як дослідник воєнної історії та військової справи і дає низку вартісних наукових військових праць, а також працює активно в теоретичній підготові майбутніх військових кадрів. В цій ділянці здобуває чималі успіхи і заслуги. Почавши 1922 року з викладів в українських військових таборах у Каліші про історію визвольної боротьби, ген. Капустянський дає в дальших роках ряд студій і праць: „Політика і стратегія", „Похід українських армій на Київ і Одесу", „Українська збройна сила і національна революція" та ін. В 1931-32 рр. видає підручник для вишколу старшин п. н. „Військове знання" і в 1938 році два збірники, присвячені військовій проблематиці п. н. „Війна і техніка" і „За збройну Україну", в яких накреслює напрямні української воєнної доктрини на першому етапі визвольної боротьби з московським окупантом. Окремі студії присвячує еспанській громадянській війні і війні між Фінляндією та Совєтами 1940 року. В усіх цих працях ген. М. Капустянський підкреслює важливість національного моменту в боротьбі з Москвою і стверджує, що ця війна мусить вестися не тільки стратегічними, але й ідеологічними засобами.

Поза своїми фаховими студіями і зацікавленнями, Ювілят, приєднавшись ще з 1923 року до Української Військової Організації (УВО) і потім до націоналістичного руху й ОУН, бере активну участь у політичній і громадській праці еміграції, стаючи провідним членом „Української Громади" й організуючи разом з іншими Український Народний Союз у Франції, відвідуючи в рр. 1935-36 із доповідями З'єдинені Держави й Канаду і допомагаючи в організуванні військової справи в рр. 1938-39 на Карпатській Україні. За другої світової війни, як член Проводу Українських Націоналістів, видає підручники для вишколу вояків і офіцерів, а переїхавши з націоналістичним активом у 1941 році до Києва, стає містоголовою Української Національної Ради і бере участь в підпільній протинімецькій та протибольшевицькій діяльності.

Залишається Ювілят активним і після другої світової війни. Переїхавши знову на еміграцію, організує в 1950 році Українське Воєнно-Наукове Товариство, керує військовою референтурою в ПУН, організує комбатантів і співпрацює в Союзі Українських Воєнних Інвалідів, а також довший час керує військовим відділом при Українській Національній Раді. Не зважаючи на своїх 75 років життя, цікавиться живо ще й сьогодні всіма військовими та політичними проблемами і подіями, пише статті присвячені ролі партизанської тактики в майбутній війні і продовжує свої студії над військовою стратегією, що їй він присвятив усе своє життя, ще з тих років, коли молодим офіцером почав вивчати бої і походи гетьмана Богдана Хмельницького. Всюди і завжди в цій праці намагається Ювілят поєднати минуле із сучасним і будучим і використати досвід минулого для організації майбутніх українських збройних сил.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

В ПОДАРУНОК НЕСЕМ ЧОРНОБРИВЦІ...

Гладить вітер мене по голівці
І виводить на східці круті.
В подарунок несу чорнобривці
Я учительці — першій в житті.

.... Відшуміли літа, відпалали,
Відгриміли шляхами війни.
Скільки весен сніги розтавали,
Лиш на скронях не тануть вони.

Та я критися нині не стану,
Що повіки мені не забуть
Той рясний вересневий світанок
І стежки, що до школи ведуть.

Хмари збилися в небі, як вівці,
Ранок сяє у тихім саду.
І горять, як живі, чорнобривці,
Де я з сином по стежці іду.

Він сьогодні уперше до школи
Йде по світлій хорошій путі.
Знов хлібами заврунилось поле,
Знову східці біліють круті.

Гладить ніжно його по голівці
Вересневий м'який вітровій.
В подарунок несе чорнобривці
Син учительці першій моїй.

МАРКІЯН ВИНОКУРОВ

Ольга Мак

ЛОБО

(Оповідання з бразилійського життя)

(7)

— Як то навіщо? При теперішній дорожнечі земля дає великі прибутки.

— Я за прибутками не женуся.

— Га! Твоя справа...

— Зайдіть но на шімарон*) — попросив я Педра, не так із бажання з ним говорити, як з цікавости дізнатися, що робить Лобо.

— Можна...

— Що це ви, — спитав я, — нічого не вполювали?

— Та забив щось трос, але впали десь у болото, і не міг знайти.

Так, переговорюючись про різні дрібниці, увійшли ми на подвір'я.

— Лобо! — покликав я.

Лобо визирнув з-за рогу хати, але зараз же, побачивши Педра, злякано сахнувся і чкурнув за хлів.

— Що за дідько?! — скрикнув я. — Що сталося з собакою?.. Лобо, ходи сюди, Лобо!..

Але Лобо не лише не думав іти на мій голос, а тікав далі й шелестів уже десь між бур'янами.

Педро стояв мовчазний і задуманий, видно, знаючи щось таке, чого я не знав і чого він не хотів мені зрадити.

— Ворожбитство якесь, чи що... — невдоволено бурмотів я, відчиняючи двері. — Заходьте...

Поки я розкладав вогонь, Педро заговорив про вибори, що саме зближалися.

— Ет, — відмахнувся я, — це все мене не цікавить! Чи вийде один, чи другий — яка різниця?

Педро докірливо похитав головою:

— Тебе, як бачу, ніщо не цікавить.

— Справді, не цікавить.

— Так!.. — затягнувся Педро димом. — А це недобре, Антоніо. Ти ще молодий чоловік і мусиш жити, як люди.

— Я ж і живу так, як повинні люди жити: нікому зла не роблю, нікого не зачіпаю, заробляю сам на себе — чого ще?

Педро змовчав.

— Як би був від самого початку слухав батька, — продовжував я, сам не знаю чого, сердитий, — та сидів би отут і робив би так, як тепер...

— Дурне говорення! — перебив мене Педро. — Коли б твій батько так робив, як ти тепер робиш, — то ти не мав би навіть оцієї хати. Де б жив?

— Для себе все хату зробив би.

— „Для себе"... То мало, Антоніо, робити лише для себе. Треба робити так, щоб і інші люди з тебе користь мали.

— Не потребую нічого від людей і для людей не хочу ніякої користи робити! — відрізав я.

— Дурне говорення! — повторив ще раз мій гість. — Он той сірник, що ним підпалюєш вогонь, зробили для тебе інші люди, ту сорочку, що на тобі, також зробили інші люди, оту мотику, що стоїть в куті, також зробили інші люди. А ти кажеш, що нічого від людей не потребуєш...

Тепер змовчав я, бо не мав чого відповісти.

— Ех, Антоніо, Антоніо, — говорив далі Педро, — коли б ти тільки хотів працювати, як слід, то за пару літ став би на ноги.

— Не хочу! Працювати, як осел, — і на кого? На себе самого? Не виплатиться.

— Оженись — і матимеш родину.

— Вже пробував...

— Спробуй ще раз.

— Щоб жінка втекла?..

— Не всі тікають. Елзіра від Жвона не втікала...

— Але била його...

— Не всякого чоловіка б'ють. Ти ж знав Жвона...

— Ет, балачка на кредит! Мені й так добре. Навіщо здоровому чоловікові шукати собі сверблячки?

— Еге, здоровому... Добре, поки здоровий і молодий. А що буде, коли захворієш, або постарієшся і не зможеш працювати?

— Не думаю над цим.

— Отож бо то й є, що не думаєш. А ти подумай. Страшно самотньому чоловікові у хворобі й старості, ой страшно!..

Попивши шімарону та поговоривши трохи ще, мій гість попрощався і пішов. Натякнув мені, щоб я заходив до них по-сусідськи, але я дав зрозуміти, що не маю наміру з тих запросин скористати. Справді, чи мав би йти в гостину обдертим, як старець, чи мусів би собі клопотати голову новою одежею, якої не мав за що справити? Та й чого піду? Щоб побачити Елзіру в достатках? Ні, краще не піду!

Щойно мій гість вийшов за браму, як з кущів висунувся Лобо, підійшов до мене і почав лащитися, дивлячись на мене сумними-сумними очима.

— Що ти, Лобо?.. Що сталося?..

А пес дивився на мене так вимовно й жалісно, ніби благав його зрозуміти й пожаліти. І вже до самого вечора ходив посоловілий, не проявляючи ніякого зацікавлення ні до доєння кіз, ні до збирання яєць, хоч невідступно ходив за мною крок-у-крок.

Та й мені той Педро зіпсував настрій. Я так і не досадив решти розсади і не знищив великого мурашника, як хотів ще зранку зробити, бо ті мурашки страшенно пустошили мій город. Вся охота до праці пропала і я мав до неї ще менше зацікавлення, як завжди. Для кого мав працювати? Навіщо воно мені все здалося? Навіщо я взагалі живу на світі?

Лігши заряня спати, я не міг заснути і нудився, перевертаючись з боку на бік, опанований тими самими питаннями. Поруч лежав Лобо і також не спав, і також зідхав, видно, поділяючи мій настрій.

Врешті прийшов я до переконання, що в усьому винен Педро.

— І чого його притаскало? — питав уголос нічну порожнечу. — Жив я собі тихо й спокійно, нікого не хотів знати — і було добре. Ба, ні, влізла отака сверблячка, посіяла неспокій і пішла собі своєю дорогою. А ти лежи тепер і нудься. Не пустимо більше нікого на подвір'я, правда, Лобо? Завтра почнемо робити новий паркан. Ще краще було б зробити високий мур і відгородитися від цілого світу. Але на мур нас не стане. Зробимо бодай паркан. Як кажеш?

*) „Шімарон" — спорошковане листя „герви матте", що запарюється в спеціяльному горняті і п'ється при допомозі цибушка. Національний напій.

ВІДОЗВА ГОЛОВНОЇ РАДИ Наукових Товариств ім. Шевченка до Українського Громадянства

Дорогі Земляки!

Наша найстаріша наукова установа — Наукове Товариство ім. Шевченка — провівши свою перебудову, перетворилася рішенням Загальних Зборів в 1955 році на об'єднання Наукових Товариств ім. Шевченка із спільним науковим керівництвом — Головною Радою, — спільним членством, спільними науковими секціями та виданнями. Відділи НТШ в ЗДА, Канаді, Австралії й Европі (Франція) стали автономними товариствами з уваги на вимоги законів країн їх осідку.

Наукове Товариство ім. Шевченка має за собою довгий і славний шлях. Воно постало понад 80 років тому — 1873, в добу, коли царський уряд гострими репресіями робив неможливою українську наукову і літературну працю. Пристановище для української науки дала тоді Галичина. НТШ було створене соборницькими зусиллями, спільною ініціятивою Києва і Львова й при матеріяльній допомозі ряду українських діячів із Придніпрянщини й Галичини. Так само і при розгортанні наукової роботи від 90-их років минулого століття особливо визначну ролю відіграв „висланий до Львова з Києва великий учений і організатор Михайло Грушевський. Відтоді НТШ виконувало функції Академії Наук, хоч і без цього титулу.

Праця Наукового Товариства ім. Шевченка завжди була щільно пов'язана з потребами нації, що боролася і бореться за свою самостійну державу. Роботи, публіковані НТШ, доводять самостійність й відрубність українського народу, правдиво висвітлюють його минуле, замовчуване або фальшоване сусідами. Понад 500 томів публікацій з різних ділянок є тому доказом. Діяльність НТШ в'язала українську науку з наукою інших народів.

Коли 1918 року в Києві була організована Українська Академія, серед її творців було чимало дійсних членів НТШ або вчених, з НТШ пов'язаних. В добу розквіту діяльности Всеукраїнської Академії Наук Наукове Товариство ім. Шевченка було з нею в близькій співдії. Але коли під кінець 20их років Академія Наук, розгромлена большевицькою владою, не могла вже бути виразником української науки, НТШ далі виконувало обов'язок представника вільної української науки в світі.

Наукове Товариство ім. Шевченка скупчило найкращі українські наукові сили. З НТШ зв'язана довголітня діяльність Михайла Грушевського й Івана Франка, серед його дійсних членів були митрополити — Андрій Шептицький і Йосиф Сліпий, з інших визначних членів згадаймо лише деякі прізвища: з членів Історично - Філософічної Секції: В. Антонович, Д. Багалій, Ф. Вовк, С. Дністрянський, Д. Дорошенко, В. Липинський, О. Лотоцький, О. Русов, С. Томашівський, А. Яковлів та інші; з членів Філологічної Секції — О. Барвінський, В. Гнатюк, С. Єфремов, І. Зілинський, О. Колесса, О. Кониський, А. Кримський, З. Кузеля, О. Огоновський, В. Перетц, В. Сімович, С. Смаль-Стоцький, К. Студинський та інші; з членів Математично - Природописно-Лікарської Секції — В. Вернадський, І. Горбачевський, І. Пулюй, І. Раковський, С. Рудницький, П. Тутковський, І. Фещенко-Чопівський та інші. Міжнародної слави учені інших націй своїм членством спріяли досягненням НТШ: з американців: А. Айнштайн, з болгар М. Арнаудов, І. Шішманов та інші, з німців: Т. Гартнер, А. Пенк, М. Плянк та інші, з росіян: В. Бехтерев, А. Йоффе, О. Шахматов та інші, із шведів — С. Гедін, з норвежців: О. Брох, з поляків: Ян Бодуен де Куртене, Л. Кубаля, К. Нітш. О. Вальцер та інші, з сербів: О. Веліч, І. Єрделяновіч, Л. Мілетіч та інші, з французів — А. Мазон, Р. Антоні й інші, з хорватів: В. Ягіч, М. Решетар, М. Мурко та інші, з чехів: Я. Бідло, Л. Нідерле та інші, — а на чолі всіх членів чужинців ставимо опікуна української науки проф. Тому Масарика, першого президента Чехо-Словаччини. Щедрими меценатами, що уможливили працю НТШ були: Єлисавета із Скоропадських Милорадовичева, Олександер Кониський, Євген Чикаленко, Василь Симиренко, Степан Качала, Теофіль Дембицький та ін.

Наукове Товариство ім. Шевченка, як вогнище вільної української науки, завжди було ненависне для Росії, чи то старої чи нинішньої — большевицької. І тому большевики, окупувавши Галичину, в січні 1940 р. примусили НТШ припинити свою діяльність. Тимчасові окупанти — німці теж не дозволили НТШ працювати. Але члени НТШ, опинившись у великому числі на еміграції, в 1947 р. відновили його діяльність. Не помогло залякування і цькування, проведене большевиками через радіо. НТШ на еміграції працює в різних країнах і тепер пристосовує свої дії до своїх можливостей і потреб. За короткий час воно видало 10 томів своїх „Записок", 5 томів „Просідінгс", 4 томи „Бібліотеки Українознавства" 4 томи „Енциклопедії Українознавства" й інші дрібніші видання, разом б. 350 друкованих аркушів. Це все зреалізовано при розпорошенні членства, без сталого варстату праці з власною бібліотекою, музеями, як це було на Батьківщині, нарешті — в цілком невідрадних матеріяльних умовах.

Якщо, не зважаючи на всі трудноші, наше Товариство може працювати й продовжувати в нових формах, як об'єднання НТШ, свою роботу, то завдячуємо це тим чинникам і особам, які помогли в нашій праці, а часто й уможливили її. Ми складаємо сердечну подяку всім вільним націям Заходу, які гостинно відкрили свої брами нашій еміграції й дали і нашому Товариству, і нашим членам повну академічну свободу. Дякуємо Ієрархії наших Церков за дотеперішню поміч і просимо, щоб і далі благословила нашій праці. Сердечна подяка належиться тим нашим організаціям і установам та численним поодиноким меценатам, які морально й матеріяльно допомагали і допомагають нашій праці.

Не зважаючи на досить поважні успіхи в нашій праці, з тих завдань, які тяжать на нас, як на носіях вільної науки й спадкоємцях та продовжувачах великих традицій нашого славного Наукового Товариства ім. Шевченка, ми можемо виконати лише частину — і то, — головне, через брак тривкої фінансової бази. Пам'ятаймо, Дорогі Земляки, що незалежна українська наука була і є найгострішим мечем нашої визвольної боротьби. Тому вона не сміє бути на ласці чужої філантропічної допомоги. Від політичної зрілости й великодушної щедрости Українського Громадянства залежить тепер дальший розвиток і розквіт НТШ і виконання його визвольної місії у вільному світі, виховання нашого молодого покоління науковців та успішна оборона української справи науковими працями проти фальшивок московських імперіялістів та імперіялізмів наших сусідів. Пам'ятаймо, що кожна опублікована книжка Н. Т. Ш. — це удар по московській окупації України, це промінь надії для наших науковців в поневоленій Україні та скріплення їх спротиву проти московської неволі! Перед нами величезні завдання, тому хай не забракне ні одного Вашого імени в почесній книзі жертводавців НТШ.

Віримо, що за деякий час Наукове Товариство ім. Шевченка вернеться до місця свого осідку, княжого города Львова. Дай Боже, щоб ми принесли тоді з еміграції до Рідної Землі як дар низку поважних творів, таких, яких наші учені, що живуть у неволі, не можуть опрацьовувати.

Ню Йорк, Париж-Сарсель, Сідней, Торонто, серпень 1956.

Проф. д-р **Роман Смаль-Стоцький** — президент; проф. д-р **Євген Вертипорох** — заступник президента; доц. д-р **Євген Юліян Пеленський** — заступник президента; проф. д-р **Володимир Кубійович** — генеральний секретар; проф. д-р **Ілля Витанович**, проф. інж. **Микола Зайцев**, проф. інж. **Василь Іваніс**, доц. д-р **Григор Лужницький**, проф. д-р **Іван Мірчук**, **Василь Мудрий**, проф. **Олександер Шульгин**.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

У Франції

„НІЧ ПІД ІВАНА КУПАЛА" НА ФРАНЦУЗЬКІМ КЕРМЕСІ В РЕЙМСІ

На кермесі учнів світських шкіл у Реймсі, Франція, виведено „Ніч під Івана Купала" в Україні, при чому в програмі французькою мовою, був пояснений цей український звичай. Французький місцевий часопис „Ль' Юніон", з 9. 7. 1956 р., подав докладний опис цього вдалого кермесу і зокрема цікавої української точки, виконаної учнями французьких шкіл. Цей опис ілюстрований відповідними знімками, в цьому числі і знімкою „українського воза", на якому було зображене село в Україні.

У ВЕЗІН-ШАЛЕТІ ВІДЗНАЧИЛИ 75-ЛІТТЯ ГЕН. М. КАПУСТЯНСЬКОГО

12-го серпня відбулася в Везін-Шалеті, Франція, академія для вшанування 75-ліття визначного військовика і націоналістичного провідного діяча, ген. Миколи Капустянського. Гостей вітав голова Гол. Управи УНЄ д-р Я. Мусянович. Про генерала, як людину говорив д-р В. Кентржинський, заслуги й значення ювілята, як військовика, накреслив д-р Є. Маціях, а характеристику політика й націоналістичного діяча Миколи Капустянського подав проф. д-р Ю. Бойко.

У ФРАНЦІЇ СТВОРЕНО „ОРГАНІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ"

10-го серпня відбувся у Везін-Шалеті, де саме відбувався Курс Громадського Активу, З'їзд Української Молоді. Предсідником З'їзду був п. Л. Вачинський (Лювен), а секретарювала панна М. Калиновська (Амієн). На З'їзді створено Організацію Української Молоді та схвалено для неї статут. До керівних органів нової організації ввійшли: п. Борис Кам'янецький (Мелен) — голова (вепер у війську, взяв спеціяльно відпустку, щоб приїхати на З'їзд); пані Катерина Лазовінська (Париж) — секретар; панна Марійка Калиновська (Амієн) — касир; панна Калина Гузар (Париж) — орг. референт. Крім того, ще ввійшли до Управи п. Данило Вілоус (Фонтуа) і п. Андрій Роман (Везін-Шалет).

В Бельгії

IX ЗДВИГ СУМ-у В ДІНАВ

IX Здвиг СУМ-у в Бельгії відбувся 19-го серпня 1956 р. в Дінав, Ардени, під гаслом „10-ліття СУМ-у на чужині". В програмі Здвигу: Урочисте Богослуження, похід і складення вінка на могилі поляглих, — офіційна частина (відкриття, привіти), спортово - пописова частина, і концерт.

У виконанні програми Здвигу взяли участь діти, що в той день закінчили своє перебування на Оселі в Івуар.

ВИПЛАТА ВАКАЦІЙНИХ ГРОШЕЙ РОБІТНИКАМ

Спілка Українських Робітників в Бельгії повідомляє, що влітї ц. р. каси соціяльного забезпечення почали виплачувати робітникам у Бельгії вакаційні гроші за 1955 рік. Багато українських робітників, що в минулому році працювали в Бельгії, а тепер перебувають поза нею, мають право на вакаційні гроші, щонайменше в висоті 4% від суми свого заробітку. Залишити ці гроші не вибраними було б недбальством. Тому всі колишні українські робітники в Бельгії повинні подбати про стягнення належних їм грошей, звертаючись за їх виплатою безпосередньо до вакаційних кас, або за посередництвом Спілки Українських Робітників у Бельгії, що полагоджує всі справи скоро й солідно. В тій цілі потрібно виповнити і переслати до СУЗБ-у відповідну повновласть. За пересилкою формуляра на повновласть, а в разі потреби за всіми іншими професійними порадами й допомогою треба звертатися на адресу:

Union des Travailleurs Ukrainiens en Belgique
72, Bd. Charlemagne
Bruxelles

В Бразилії

„МАРУСЯ" МАРКА ВОВЧКА В ПОРТУГАЛЬСЬКО-МОВНІЙ ПЕРЕРІБЦІ

Видавництво Павлінів (Піа Сос. ди С. Павло), яке видає в Сан Павльо тижневик „А Імпренса", переробило відоме українське оповідання „Маруся" Марка Вовчка на португальсько- мовну образкову повість під наголовком „Надя — мала героїня України", надрукована на 18 сторінках у тому ж „О. Жорналзіньо", ч. 213. Переклади тексту з італійського зробив проф Бруно Альберто, а Г. Д. де Барба узгіднив із оригінальним виданням „Марусі".

В Австралії

АВСТРАЛІЙЦІ МОЛЯТЬСЯ ЗА УКРАЇНУ

СУОА видає часопис англійською мовою, в якій інформує австралійців про Україну. Це видання знайшло прихильний відгук, як це видно з часопису „Єдність".

„Наша газета в англійській мові „Ди Флег" знаходить прихильні відгуки серед австралійського населення.

До нас доходять численні голоси австралійських читачів. Їх думка про газету є дуже висока. Газета, як вони висловлюються, є дуже потрібна, і варто, щоб вона виходила постійно.

На наш запит одному видатному австралійському політикові, чи варто видавати ту газету, відповів. „бай ол мінс" (дослівно „за всяку ціну").

Один священик в Н. С. В. надіслав нам свої критичні заввагги (зовсім зрештою вірні) та подав свої поради, як уникнути недомагань, та що робити, щоб газета попала масово до рук австралійського читача. Він, між іншими, пише: „Я можу сказати дуже багато в користь Флегу. Один священик, якому я дав статті з Флеґу, прочитавши їх, сказав мені, що він від тоді у своїх щоденних молитвах в Службах Божих молиться за українців".

● **В Ню Делі**, столиці Індії, заарештували високого урядовця міністерства закордонних справ і його дружину, після того, як поліційна ревізія знайшла між його паперами забрану з міністерства таємну кореспонденцію між прем'єром Неру і єгипетським диктатором Нассером у справі Суезу. Цей урядовець хотів продати згадані листи якійсь чужій державі, — невідомо: Москві чи Лондонові, хоче мабуть таки Москві, бо ж Індія є членом Британського Коммонвелту.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Хто сіє ненависть до жидів?

З великим зацікавленням прочитую завжди статті друковані на сторінках „Свободи", що заторкують жидівське питання, а зокрема його співвідношення до українців. До цієї теми уважаю за доцільне подати таке:

Нещодавно відбулись в Трентоні, Н. Дж. великі маніфестаційні збори місцевих поляків в зв'язку з відомими подіями в Познані. Сама маніфестація була добре зорганізована і відбувалась під вільним небом в місцевому парку. На зборах промовляли лідери польського організованого життя в ЗДА та чимала кількість визначних американців. Вістря усіх промов і прийнятих резолюцій зверталися проти московсько-большевицького пануючого режиму в Польщі та взагалі проти московського імперіялізму в поневолених Москвою країнах. Під час цієї імпрези невідомі осібняки розкинули летючки, друковані й биті на циклостилі в англійській мові, зміст яких гостро засуджує жидів, що буцімто правлять в СССР. Походження летючок — московське, що зрештою видно із підпису на одній летучці якогось Алексея Єфімова, П. О. Бакс 927, Юніон, Н. Дж., що, як сказано в тексті „25 років проживав під комунізмом" та з самого зазначення в летючках, що це переклад з російської мови.

Для ознайомлення читачів із змістом, подаю деякі уривки в перекладі на українську мову:

Одна летючка (друкованим шрифтом) виказує схему правління СССР та участь жидів в поодиноких ресортах, починаючи від „Верховного Совєту СССР" почерез республіканські, обласні і районові та кінчаючи на колгоспних керівних органах. На зворотній стороні під наголовком — „Правління СССР" поданий текст, вістря якого гостро звертається проти жидів, як спричинників всього лиха, що його зазнають усі народи від комунізму. Там м. ін. сказано: „На п'ять і пів мільйона членів комуністичної партії СССР є 50% жидів, решта це проститутки, кримінальники і альфабети... „Жидівський Талмуд говорить: тортуруй і вбивай християн — поширюй святощі Ізраеля"! „Кожного року в СССР жиди спричинюють ліквідацію тисячів християн..." „Жидівський Талмуд говорить: земля має бути заселена жидами!" Наслідком того в кожній країні, де запанував комунізм, в першу чергу винищується верству християн разом з їхніми родинами. Жидівський комунізм винищив в Росії усіх членів попереднього правління (розуміти треба — російського, царського — І.К.) за вийнятком жидів. Жидівський комунізм винищив в СССР мирних селян, купців, промисловців, власників дібр, працюючих інтеліґентів, священиків за вийнятком рабінів і жидівських інтелектуалів . . . Жиди знищили в СССР усі храми Божі за вийнятком синагоґ. Жидівське Ґештапо знищило приватну власність християнського населення СССР, передаючи її під керму колгоспного правління, а християн повернено в рабів-робітників на цих колгоспах. Біля 20 мільйонів християн запроторено в концентраційні табори над якими володіє жидівське ґештапо"...

Інша летючка, друкована на циклостилі затитулована: „Хто є володарем Росії?" — має заголовну віньєту (літографовану) зі зображенням молодої жінки, прив'язаної до дерева, навколо якої в'ється змій, позначений жидівською Давидовою зорею з головою людини. Над жінкою надпис: „Цивілізація". Оподалік лицар на коні із хрестом на щиті. Над віньєтою наголовок: „Святий Юріє — допоможи!" У передслові до цієї летючки говориться про те, що кожний, що прочитає усі питання, знатиме хто спричинив комунізм не лише в СССР, але й у цілому світі. Зокрема є звернення до „тисячі жидів-комуністів, що в останньому часі імігрували до ЗДА, прочитати ці питання і інтересно було б від них почути їхні відповіді".

Я зумисне зацитував деякі уривки із згаданих протижидівських летючок, розповсюджених на протимосковській політичній маніфестації поляків, щоб дати нагоду до призадуми жидам, які з такою люттю та заїлістю завжди ще кидають на українців п'ятно антисемітів. Факт, що такі летючки розповсюджуються на терені ЗДА за московські гроші та московськими руками — говорить сам за себе. Зокрема факт розповсюджування такого пропаґандивного матеріялу на імпрезах, подібних до тієї, про яку згадую на початку, є більше вимовний чим сама вартість цього матеріялу. За старою, випробованою засадою: „лови злодія", московські загарбники не минають жадної нагоди звалити свою вину на інших.

А й самим жидам пора була б провірити своє промосковське наставлення!

Іван Костюк.
Трентон, Н. Дж., серп. 1956.

ДВІ ОКУПАЦІЇ ЛЬВОВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

не знає російської мови, бо це вважалося за фашистську демонстрацію. Фашистом був кожний українець, навіть український ліберал чи соціяліст, якщо він любив свою мову, історичне минуле своєї батьківщини, взагалі мав національне почуття. Вулиці Львова переіменували назвами російських поетів і російсько-комуністичних фігур, у львівських кінах висвітлювали фільми московської продукції з російськими написами, російська преса і книжка почали заливати Західню Україну.

Західньоукраїнську кооперацію „визволителі" знищили дощенту, зетатизоване господарське життя підпорядкували московським централям, в інтересах московської метрополії переводили колоніяльну експлюатацію Західньої України.

Пародія конституанти, що її большевики, під назвою Народних Зборів Західньої України, влаштували у Львові в днях 26-28 жовтня 1938 року, відкрила очі всім на справжнє значення „визволення" і „об'єднання" в совєтській інтерпретації. Большевицькі аранжери зборів хотіли повчити громадян новоприєднаної країни, що диспозиційний центр політичної влади Совєтської України знаходиться не в Києві, а в Москві, і що від Москви залежить доля Західньої України. Тому вони наказали безвольним маріонеткам, депутатам Народних Зборів, винести таку постанову: „Прохати Верховну Раду СРСР прийняти Західню Україну до складу СРСР і включити її до складу УРСР". Отже, „воля народу Західньої України" виявилась в уклінному проханні, скерованому до Москви (не до Києва!), і першим пунктом цього прохання було прийняття Західньої України до складу панросійської совєтської імперії. Тільки на другому місці висловлена була просьба, щоб Москва „включила" цю новопридбану колонію до України . . .

Займаючи Львів у 1914 році, царські завойовники говорили відкрито, що вони приходять як „собиратели русских земель". Двадцять п'ять років пізніше совєтські завойовники вкривали свої цілі плащиком національного і соціяльного визволення, але на ділі і вони, окупуючи Західню Україну, мали на оці не соборність українського народу, а інтереси російського імперіялізму.

Не приховував цього Сталін, коли на конференції в Ялті, у лютому 1945 р., боронив перед своїми союзниками, Рузвелтом і Черчілом, правильність лінії Керзона і свої „права" на Львів не етнографічними вимогами, не засадами слушности і волею українського народу, а дослівно такими арґументами: „Я не міг би (без Львова) вернутись до Москви і глянути людям у вічі. Що сказали б мені росіяни в Москві? Чи я маю бути гіршим оборонцем російських інтересів ніж Керзон і Клемансо?" Він вправді згадав там раз про „моїх українців", але кількакратно підкреслював російську державну рацію.

Обидві окупації Львова, царська і большевицька, відбулися в інтересах російського імперіялізму. Бо ні царська, ні совєтська Росія не могли стерпіти, щоб поза її кордонами існував якийсь клаптик української землі, де розвивалась би українська національна думка. Для кожної Росії українська проблема — її Ахіллесова п'ята.

● Help Wanted Male-Female ●

Відома фірма Candle & Watch Novelty в Chatham пошукує оперейторів до приємної сільної праці. Денна шифта початково $1.35 на год. + „овертайми". Нічна зміна з додатком бонусу. Вимагається добрих рекомендацій.
CHATHAM CANDLE CO.
116 Summit Avenue,
Chatham, New Jersey
MErcury 5-5300

BONNAZ оперейтори і Applique кравчі (чоловіки й жінки) з досвідом атлетичних гафтів. Бос говорить по-українськи.
MORSTAN CREATIONS
775 Main Ave, Passaic, N. J.
Тел.: PRescott 8-4755

● ПРАЦЯ ● Help Wanted—Male ●

ПОРТЕРИ
у віці до 55 р. Добрі умовини Тільки денна і нічна зміна. Досконале окруження.
Miss Dean — Personnel
East Orange General Hospital
Central & Munn Aves.,
Orange, N. J. OR 3-1370

КРАЯЧ М'ЯСА
ювідні години, приємне окруження, досвід.
MATPAC INC.,
93-25 Rockaway Blvd.
Ozone Park, Queens
VI 8-1500

ОПЕРЕЙТОРИ
Праця на Campbell машинах, до шиття, при шкіряних виробах. Постійна праця, добра платня. Гарні умовини.
WHITE HOUSE PRODUCTS
360 Furman St., Brooklyn, N. Y.
Near Boro Hall.

МАШИНІСТИ
LATHE HANDS
Milling Machine Hands
ALL-AROUND MEN
Постійна праця і добра платня для відповідного мужчини.
SANFORD MFG. CORP.
1020 Commerce Ave., Union, N. J.

СВЕРДЛЯР БОР-МАШИН
з досвідом в прецізійних частинах борування і складання. Відповідальний працювати самостійно "own set-up."
HERTLEIN SPECIAL TOOL CO.
Mount Vernon 8-5552

MILLING MACHINE OPERATOR
Першоклясний на спеціяльній машині до знаряддя, боровання, скл. частин і прецизійного відливання. Відповідний до самостійної праці.
HERTLEIN SPECIAL TOOL CO.
Mount Vernon 8-5552

TOOL & DIEMAKER
Досвід "progressive die making". Мусить бути першоклясний. Постійна праця, добра платня. Праця близько дому.
MO 5-3800, Bronx, N. Y.

Tool & Die Maker
ПЕРШОКЛЯСНИЙ
Мусить вміти самостійно робити 'tool & dies".
Праця у власній початковій фабриці N. Y. C.
Не державна праця.
Горожанства не вимагається.
ПРАЦЯ ПІСЛЯ УМОВИ.
ДОСКОНАЛА НАГОДА.
TA 8-2657

* CABINET MAKER
Full exper., all machines
* MAINTENANCE MAN
Factory experience
Electric high pressure steam
* SHEET METAL MAN
Fabricating & forming exper.
* SILK SCREEN MAKER
Top man only required.
Very close registration.
Apply
PLASTIC SERVICE CORP.
Rt. 23 & 46 Montain View, N. J.
Boonton Bus #80

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

● ПРАЦЯ ● HELP WANTED—MALE ●

Першоклясний і Другоклясний
LATHE HAND
або
МЕХАНІК
до презицінної роботи середнього розміру.
Добра платня. Робочі користі Постійна праця в розвиваючімся концерні.
Горожанства не вимагається.
SUSSEX INSTRUMENT CORP.
129-01 — 18th Avenue
College Point, L. I., N. Y.

ПРИБИРАЛЬНИКИ
до чищення, миття стін, досвід загального домашнього чищення. Найнов. прилади. $54 тижнево. Постійна праця. Вимагається рекомендацій.
McANERNEY CO.
315 E. 91st St., New York City

TOOL - JIG - FIXTURE MAKERS
Багато „овертаймів". Висока платня, всі користі. Праця блз. вашого дому. Постійна праця.
TWIX Manufacturing Co., Inc
40-09 — 21st St., Long Island City
ST 4-0530

СТОЛЯРІ
ВАРСТАТОВІ МЕХАНІКИ
МАШИНІСТИ
Мусять вміти читати blue print. Досвід "design". Постійна праця, добра платня. Стилеві меблі.
4376 B'way (178th St.) N. Y. C.
SW 5-4303
After 8 p.m. LO 9-3087

● ПРАЦЯ ● Help Wanted—Female ●

AVON КЛИЧЕ
Господині,
Второнні дівчата.
Різдвяні гроші чекають на Вас саме близько Вас.
Реклямуйте телевіз. оголошення косметики AVON.
Високе комісове.
Непотрібно досвіду.
Ми самі навчимо.
Тел. PLaza 7-7425 Ext. 20

"MERROW" ОПЕРЕЙТОРКИ
з досвідом при светерах.
Досконалі умовини праці.
Висока платня для добрих працівниць.
Постійна праця, близько дому.
SO 8-1839

"MERROW" ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені на светерах.
Досконалі умовини праці.
Висока платня для добрих працівниць.
Влиз. дому.
EV 6-6150

МАШИНОВІ ОПЕРЕЙТОРИ
Жінки від 20-35 р., постійна праця, 5 дн. тижнево, 40 год. Добра платня. 1½ часу за надчис. години. Платні вакації і свята. Даром мед. асекурація і госпіталізація для робітників і родини. Асекурація на життя і проти випадків. Інші користі. Голоситись:
WHITLOCK CORDAGE CO.
Foot of Lafayette Street
Jersey City, N. J.

ДО ПРАЦІ В КАФЕТЕРІЇ
Permacel Tape Corp.
Потрібно жінку куховарку.
Праця від 7-рано до 3 по пол.
Зголошення:
PERMACEL TAPE CORP.
U. S. Rt. 1,
New Brunswick, N. J.

Про те, який повинен бути лад в самостійній Україні довідаєтесь із книжки ЖОВТОБЛАКИТНОГО
Майбутній державний, економічний і соціяльний лад України
Висилає книгарня „Свободи"
Ціна $1.00

А. ЮРИНЯКА
„На далеких шляхах"
П'єса в 5 діях
з життя нової еміграції — переживання скитальців — страх перед репатріяцією, сумне і смішне з таборового побуту, заокеанські мрії.
Ціна 75 нт.
SVOBODA
81-83 Grand St. (P. O. Box 346)
Jersey City 3, N. J.

● РІЗНЕ ●

АРКА
48 Іст 7-ма вул., в Ню Йорку
(тел. GRamercy 3-3550)
Великі, грубі,
ВОВНЯНІ ХУСТКИ
з довгими френзлями.

МЕТА УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
236 E. 14th ST. NEW YORK 3, N.Y.
ОДЕРЖАЛА з Швайцарії друкарські машинки "HERMES"

"Zorya" Parcels
36 East 1st Street
New York City, N. Y.
(ORegon 4-3930)
забезпечує найскорішу посилку ПАКУНКІВ до всіх країн Европи.
ПАЧКИ ПЕРЕСЛАНІ НАМ ПОШТОЮ,
полагоджуємо в тому ж самому дні.
Власний склад: харчів, матеріялів і галянтерії.

KARS Jewelers ЄДИНА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ ДУЖЕ ВІДОМА СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІКИ
ВЛАСНИЙ ІМПОРТ ТА ФАБРИКАЦІЯ
216-218 E 14th St. — New York 3, N.Y.
ТЕЛЕФОН GR 3-5875
НАД ВХОДОМ ВЕЛИКИЙ ГОДИННИК
Продає швайцарські
ГОДИННИКИ
Omega і інших фірм до 50% дешевше.
КАТАЛОГИ БЕЗПЛАТНО

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

УВАГА! Українські Батьки і Вчителі! УВАГА!
Вже появився
БУКВАР - ЧИТАНКА „МОВО РІДНА"
Друге поправлене видання.
Жадайте його в усіх Українських Книгарнях. — Буквар цей застосований для навчання рідної грамоти наших дітей в американських і канадійських обставинах життя в містах. Багатий ілюстрований матеріял на 192 сторінках. Методологічно випробований на протязі 5-ти років у школах. Ціна $2.00. Для книгарень і замовців гуртом (учителів) знижка.
Головний склад:
"SURMA"
11 East 7th Street
New York 3, N. Y.
П.С. Також вийшов з друку, Найбільший Український Співаник „ЛІРА—СУРМА" — 606 пісень. 625 сторін друку. На кожній сторінці інший взірець. Пісні з нотами і повним текстом. Надається для дому, гуртів, а найбільше для любителів укр. платівок, бо в тім співанику є майже всі пісні, що є на платівках, де їх легко відчитати. — Ціна $5.00.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

НОВА РАКЕТА

Новозбудована американська ракета ГТВ, що летить із скорістю 5.000 миль на годину.

Короткі Вісті

● **Японія** дуже палко підтримує Англію і Францію в справі Суезького каналу. Японці роблять це з дуже простого розрахунку: коли б дійсно розпочався бойкот каналу або вибухла війна чи хоч би тільки зменшився на каналі рух кораблів, то виграють на цьому японський промисел і торгівля, з яких користають азійські південні і далекосхідні країни.

● **В Альжирі** французька влада заарештувала коло 40 осіб, в тому числі двох визначних французьких лікарів і багатьох европейців, за приналежність до комуністичної організації, яка постачає альжирським повстанцям харчі, зброю, ліки, інформації і рекрутів.

● **Кардинал** Стефан Вишинський, римо - католицький примас у Польщі, заарештований у 1953 році, буцімто має вийти на волю і зайняти своє давнє становище найвищого достойника Католицької Церкви у Польщі. В зв'язку з цим ведуться переговори поміж польським епіскопатом та організацією світських католиків - поляків, з одного боку, і комуно-польським урядом, з другого. Вишинський перебуває у повному відокремленні в якомусь монастирі у Перемишлі чи на Сяніччині, недалеко совєтського кордону. Сателітний уряд нібито схильний дати новий доказ „ліберального курсу", званого у Польщі „відлигою", щоб здобути собі популярність в польському католицькому народі.

Українська взуттєва крамниця
"KARPATY SHOES"
153 SECOND AVE. (bet. 9 & 10 Sts.), NEW YORK CITY
Tel.: ALgonquin 4-1893
• поручає добірне і доброякісне взуття для всієї родини, по догідних цінах. Взуття на шкіряних підошвах і походить від відомих американських фірм або з закордону.

● REAL ESTATE ●

GLEN COVE, 6 кімнат (окремо їдальня), 3-річний дім, чистий. Легко переробити на дім-ранчу. Положена на горі в тіні дерев, гар. краєвид. Північне побережжя, кілька кроків до склепів і шкіл. LIRR. — $16,890.
Glen Cove 4-5490.

WHITESTONE, Robinswood — $29,000. Модерний в стилі мур. дім-ранча. Центр. заля, простора вітальня. 2 коминки на дерево і мод. кухня. 3 спальні і 2 лазнички. Відпоч. кімната з круч. сосни. Зараз до зайняття.
FL 3-0249

ГАРНИЙ ВЕЛИКИЙ 3-РОД. ДІМ,
20 кімнат 6-7-7 і 3 лазнички.
Парове огрівання,
1-ий поверх.
354 S. 6th St., Newark, N. J.
ES 3-9152

SUSSEX COUNTY, Lafayette — гарний старий дім, 7 кімнат, 1½ лазн., 1 акр. Свіжо і гарно відновлено. Вел. вітальня, коминок, сон. їддальня, кухня, пральня, прибиральня на долині; 3 спальні, гол і лазничка нагорі, всі вигоди, вкл. олив. огрівання, ґриф. дах, 10 хвил. до Newton при гостинці. Власник виїжджає. Догідні умови. Жадає $13,500. Телеф.: NEwton 1451W or Box 1001, Sparta, N.J.

ASTORIA—Цілком новий 2-род. мур. дім, гот. до оглядання. Зараз до зайняття. Викінч. підвал, галивуд. лазничка, 4½ кімн. апартаменти. 2½ лазнички, ½ бльоку до 8th Ave. сабвею, близ. шкіл.
Тел. AS 8-6784 — Спішіть!

• BUSINESS OPPORTUNITY •

DINER — Rackaway Park, ідеальне положення близ. станції. На базі процентів або продасться в цілості. Чудова нагода для відповідного мужчини. Треба оглянути, щоб оцінити. Потрібний досвід і мала готівка.
GR. 4-8878

ДІМ І БИЗНЕС
Тільки $19,000. Солід. мур. 2-род. дім, ґараж на 3 авта, ґросерня і делікатесен. Чисто, модерно. Прибуткова продаж „сендвічів". З уваги на недугу, мусить продати.
Тел.: DA 6-7308

DELICATESSEN
Well stocked, clean.
Does $100,000 yearly.
Reasonable.
LA 8-1516

MNFR перепроваджується до N. Y., і продає з стратою майже в новому стані фабрику з 36 машинами до життя. Ідеальне для дитячого одягу. Фабрика тепер працює в повній парі. Можливості крою й експедиції.
DI 5-8376

ҐРОСЕРНЯ — БРОНКС
Наріжне положення.
Добрий бизнес, жадає тільки $1,500 за ключ плюс товар.
Продається з стратою з уваги на недугу.
CY 2-2966

В серці POCONOS, з повним влаштуванням ЛАНЧОНЕТА. 2 газ. рури вздовж гайвею. Апартамент з олив. огріванням і около акра землі. Тільки 116 м. до Ню Йорку.
Жадає $10,000 за всьо.
RE 4-0606

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ПОДЯКА

Дня 8-го липня 1956 р. за волею Всевишнього відійшов від нас Наш Найдорожчий і Незабутній Муж і Батько

бл. п. БОГДАН ЧЕХУТ.

В тім незмірнім і тяжкім горю дізнали ми багато співчуття і помочі. Тому теж складаємо всім на цьому місці щиру подяку.

Дякуємо Впр. о. пароховї Ярославові Свищукові за відправлення панахид, Служби Божої, похорону та слова прощання у тій церковці, яку Покійний так дуже любив.

Дякуємо Родинам п. В. Столярських і п. М. Кальбів, що так щиро-сердечно зайнялись нами в перших хвилинах нашого великого горя.

Пластунам, Друзям з куреня „Червона Калина" — Дармохвалові, Ничаєві, Ганкевичеві, як також п. д-рові В. Помірковї, голові Об'єднання Лікарів-Ветеринарів, що не жаліли великого труду і прибули здалека, щоб віддати останню прислугу Покійному і попрощати Його зворушливими словами на вічний спочинок.

Дякуємо п. д-рові Є. Богачевському, Українській Громаді, Товариству „Карпати", Молодим пластунам — Його вихованикам і всім українським громадянам Омаги за їхню численну участь у похоронах.

Дякуємо всім, що прислали квіти та слова співчуття і потіхи. Тяжко добути слів із наших зболілих сердець, щоб висказати Вам усім Дорогі Друзі нашу вдячність. Тож нехай Господь винагородить і благословить Вас.

Горем прибиті
ОЛЕНА ЧЕХУТ — дружина,
МАРКІЯН, МАРІЧКА, ХРИСТЯ — діти.

Омага, 10-го вересня 1956.

ПОДЯКА

В найтяжчі дні, великої трагедії в моєму житті, в дні коли доля розлучила мене з моїм найближчим і найдорожчим другом у 25-ту річницю нашого подружжя і на 49-му році життя Покійної Дорогої для мене Дружини, хочу скласти, як найсердечнішу подяку Всеч. о. Д-рові В. Клодницькому за похоронну відправу, та спільні молитви по Покійній Дружині

КАТЕРИНІ АНДРІЙОВНИ ІЛЬЯШЕНКО.

Висловлюю безмежну вдячність Всеч. о. Д-рові В. Клодницькому за ті щирі і зворушливі патріотичні промови, які виголосив останній під час похоронних відправ, та поминальних хвилин в пам'ять Покійної милої для мене Дружини Каті.

Промови, які виголосив Всеч. о. Д-р В. Клодницький і його молитви духово заспокоїли мене, та ще більше зблизили мої внутрішні почуття з Всевишнім.

Хочу зложити якнайсердечнішу подяку Дириґентові хору п. Й. Костюченкові, та всім членам хору, а зокрема п-ні Марії Костюченко, п-ні Марії Моргун, п-ні Яв. Гавриш, п-ні Галині Плитінь, п. Миколі Костюченко, та п. Остапові Могилі, за прикрасу Служби Божої їхніми чудовими співами в нашому Православному обряді, що в значній мірі морально мене підтримало. Висловлюю подяку дириґентові п. Шкваркові за його участь у спільних молитвах.

Цим хочу скласти сердечну подяку всім тим, які склали квіти на могилу Покійної Дружини і зокрема Родинам Братів Івана і Василя Самійленків, Родині п-ва К. Приходька, М. Моргун, П. Олейніка, В. Кушнір, П. Ярохим, П. Душлак, Франциско, а спеціяльно висловлюю, подяку за складений вінець П-ву Підлепенським.

Складаю, якнаймилішу подяку старшій сестриці св. Покрови п-ні А. Юровій, п-ні Катерині Батюк, п-ні Лідії Приходько, п-ні Килині Матула, п. Як. Шашковському, п. Ів. Жиховичу, за приготування несподіваного для мене поминального обіду в пам'ять Покійної.

Складаю щиру подяку родині Ос. Могилі, В. Паська, А. Марченко, М. Цибулька, Проф. М. Зайцева, п. Д. Мельникові, родині Д. Корнієнка, п. інж. Нешта, родині В. Ремптера, Сосніцького, М. Гавриш, Ф. Ґордона, Ів. Бурила, М. Стройника, М. Стингача, Халецької, за їхню моральну підтримку у хвилині мого тяжкого горя.

Складаю, якнайщирішу подяку родині Василя Кушніра, які прибули з далекого Шикаґо, а також родині Петра Ярохима з Мейну, та віддали останній поклін моїй дорогій Покійній Дружині, і провели біля мене цілий тиждень часу, для моєї моральної підтримки.

Щиру подяку висловлюю Дружині Покійного о. Володимира Шевчука, п-ні Л. Шевчук за її промову виголошену під час поминальних хвилин на традиційному обіді.

Висловлюю якнайщирішу подяку Всій Церковній громаді св. Вознесения і її Церковному проводові за те співчуття, яке виразили до мене всі парафіяни громади, у моєму великому горі.

Висловлюю щиру подяку п. Литвинові та всім його робітникам за совісну обслугу, та довготривалу терпеливість.

Висловлюю щиру подяку всім тим, які прибули разом з нами на спільні молитви, та віддали останній поклін дорогій моїй Покійній Дружині та провели дорогу Катю на вічний спокій.

Муж Покійної **МИКОЛА ІЛЬЯШЕНКО.**

● Business Opportunity ●

РЕСТОРАН
Першоклясне, модерне влаштування в центрі Ridgewood. "Counter" обслуга, 6 дн. в тижні, лайсенс на пиво. $1,500 тижнево приходу, можна збільшити. Ціна $25,000, бара $10,000.
Телеф. EV 2-9151

САЛЬОН КРАСИ
відомий досконалий бизнес, основ. тому 11 років. Чудова нагода для молодого енерґійного оперейтора. Власник відходить.
Queens Village, Long Island
For Appointment 12:30-1:30
HO 5-9712

● РОЗШУКИ ●

Пошукую Д-р Марію АЛИСЬКЕВИЧ, яка приїхала тому 6 р. з Німеччини до Каліфорнії. Маю вістку від її мами. Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати до:
Dr. IRENE STEFANIWSKA
662 So. 19th St., Newark, N. J.

Пошукую братаничів Андрія і Мартина ЗВАРИЧІВ з с. Рейкищі, пошта Фіштин Проскуровська, пов. Камінь Подільський, Україна. Правдоподібно живуть в ЗДА. Прошу писати на адресу: Joe Prysiazny, 166 Manhattan Ave., Brooklyn 6, N. Y.

Пошукую
Володимира СОРОЧИНСЬКОГО
з села Явче, пов. Рогатин, Зах. Україна. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
ROZALIA TARNAWSKA
417 Second St., Troy, N. Y. USA
Заграничні часописи прошу передрукувати.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

Посмертні Згадки

БОГДАН МОРОЗ, довголітній член Т-ва „Любов" Відд. 45 УНСоюзу у Филаделфії, Па., помер на удар серця 17-го серпня 1956 р., в 36 р. життя. Покійний народився у Филаделфії. Полишив в смутку дружину Доротею, Родичів Йосифа і Катерину, сестру Йосефину і брата Дмитра. — В. Й. П.!
М. Сеник, секр.

ІВАН МАКАРОВСЬКИЙ, довголітній член, урядник і піонер Відд. 266 УНСоюзу в Амстердам, Н. Й., помер по довгій недузі 16-го вересня 1956 р. Покійний родився 1895 р. в селі Бужок, пов. Золочів, Зах. Україна. Похорон відбувся 19-го вересня до церкви св. о. Миколая при участі Родини, Союзовців і Знайомих. Полишив в смутку дружину Анастазію і двох синів Володимира і Йосифа і одну дочку Надію, невістку, зятя і два внуки. Тлінні останки поховано на цвинтарі св. о. Миколая. — В. Й. П.!
В. Труфин, секр.

АНТІН САЛЬАШ, член Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 147 УНСоюзу в Алентавн, Па., помер 9-го вересня 1956 р., в 70 р. життя. Покійний походив з с. Завидовичі, пов. Городок, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Юстину, дочку Марію, сина Григорія, сестру Єву і 8 внуків. До У. Н. Союзу вступив 1918 р. і був добрим діяльним членом. Похорон відбувся 13-го вересня з погр. заведення до Укр. Правосл. Церкви, а відтак на укр. цвинтар в Фулертон, Па., — В. Й. П.!
І. Федорак, секр.

МАРІЯ КАСЬКІВ, членка Б-ва св. Стефана Відд. 221 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., померла 9-го вересня 1956 р. у 33 р. життя. Покійна походила з с. Ланчин, пов. Надвірна, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Володимира, дочку Марію і сина Мирослава. Похорон відбувся 12-го вересня при участі Рідні й Приятелів з укр. греко-кат. церкви св. о. Миколая відпроваджено на цвинтар св. о. Миколая. — В. Їй П.!
Т. Шпікула, секр.

КАТЕРИНА РІШОВСЬКА, членка Б-ва св. Стефана Відділ 221 УНСоюзу в Шикаґо, Ілл., померла 30-го серпня 1956 р., у 31 році життя. Покійна була родом з с. Перевірськ, пов. Люблин, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Данила і двох синів Анатоля і Віктора. Похорон відбувся 1-го вересня при участі Родини й Приятелів з Укр. Правосл. Церкви св. Покрови, відпроваджено на вічний спочинок. — В. Їй П.!
Т. Шпікула, секр.

КАРТКИ НА РІЗНІ НАГОДИ
в українському стилі.
12 штук за $1.00.
Висилає за попереднім надісланням належитости
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
• BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ДЛЯ
ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ ДО ВСІХ КРАЇН СВІТУ
R. W. EXPORT - IMPORT CO.
ВІДКРИЛО ФІЛІЮ У ФИЛАДЕЛФІЇ ПРИ **825 N. Franklin Street, Philadelphia, Pa.**
Висилаємо:
ПОЖИВУ, НОВУ і НОШЕНУ ОДІЖ, ШКІРУ, МАНУФАКТУРУ, ЛІКИ — та інше.
Ми маємо на складі різного рода шкіру, як ЮХТ, БОКС, та іншу, і всі додатки на чоботи та черевики. — Маємо матеріяли, ХУСТКИ та ПАНЧОХИ та різного рода харчові продукти.
► СКОРА і ТОЧНА ДОСТАВА ПАКУНКІВ ГАРАНТОВАНА ◄
• Всі оплати оплачує висилаючий. — Бюро відкрите щодня від 9 рано до 8-ої веч., в суботу від 9 до 5-ої по пол. •

Зміна адреси.
ВСІ ЗАМОВЛЕННЯ CO-Skin
надсилати на нову адресу:
M. KOSKA Mfg.
618 Emmett Street, Phoenixville, Pa.

ЛІКИ
(Rimifon, Penicillin, Streptomycin, etc.),
висилається до всіх країн Европи.
Мито оплачується тут. Ґарантія достави.
• СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ. •
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. A & 7th St., New York City — Tel. OR 7-5980

ТАРЗАН, ч. 3743. Пізнають причину клопоту.

THE YOUNG MAN WAS FLABBERGASTED. "IS THIS A JOKE? I AM BARNARD! I CAN SHOW YOU PAPERS--"

"I-I'M SORRY," STAMMERED THE CAPTAIN. "BUT THIS MR. BARNARD CLAIMS YOU STOLE HIS IDENTIFICATION."

SUDDENLY, TARZAN NUDGED HIS ANGRY FRIEND. "LOOK!"-- BEHIND THE GATE, LEERING IN TRIUMPH, STOOD THE MAN THEY HAD THOUGHT DEAD-- GUNNAR MILO!

Молода людина була приголомшена. Чи це жарт? Таж я є Барнард! Я можу показати вам папери...

— Мені жаль, — промимрив капітан. — Але містер Барнард твердить, що ви вкрали його особисту карту.

Нагло Тарзан відштовхнув свого зажуреного приятеля. — Дивіться! За брамою, тріюмфально підморгуючи, стояла людина, про яку вони думали, що вона мертва... Гуннар Міло!